

Autobusy na poštovní známce ve světě

Finsko

Finsko patří mezi státy, které filatelisty dělají jenom radost – vydávání poštovních známek s vyobrazeným autobusem není vzácností. Námět autobusu je zachycen jednak v provedení kresby nebo fotografie. Ke 100. výročí zahájení autobusové přepravy ve Finsku bylo vydáno FDC dne 11.5.2005.

FIRST DAY COVER

Helsinki
Helsingfors
11.5.2005
Ensipäivä
Första dagen

Helsinki
Helsingfors
11.5.2005
Ensipäivä
Första dagen

Autobusy na poštovní známce ve světě

Finsko

Jak jsem se již zmínila, Finsko vydává poštovní známky s tématem autobusu nejenom na jednotlivých poštovních známkách, ale i v celých sériích. Na nich jsou vyobrazeny stejné autobusy a známky se od sebe liší pouze barvou a hodnotou.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Kyrgyzstán, Ukrajina, Moldávie

Na poštovních známkách států bývalého Sovětského svazu se lze také setkat s vyobrazenými autobusy.

Kyrgyzstán vydal ke 30. výročí výstavby autobusového nádraží v roce 2011 aršík poštovních známek s vyobrazenými autobusy, které během 30 let patřily k nejčastěji provozovaným autobusům v Kyrgyzstánu.

Ukrajina a Moldávie nejsou tak štedré ve vydávání poštovních známek s tématem autobusu.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Sovětský svaz, Rusko

V Sovětském svazu se vydávaly poštovní známky s vyobrazenými dopravními prostředky, tedy i s autobusy.

Celkem zajímavá je série poštovních známek s vyobrazenými autobusy, které byly k vidění na vozovkách v letech 1929 – 1938.

Dále byla vydána série poštovních známek vyobrazující historii městské dopravy a na jedné z nich je zachycen i autobus, coby historické vozidlo.

Známka z roku 1960 zobrazuje autobus typu Gaz 697 v turistickém provedení.

Novodobá známka Ruska, vydaná v roce 2020 k tématu bezpečnosti na cestách, na které je zobrazen autobus, je součástí série poštovních známek vydaných k uvedenému tématu.

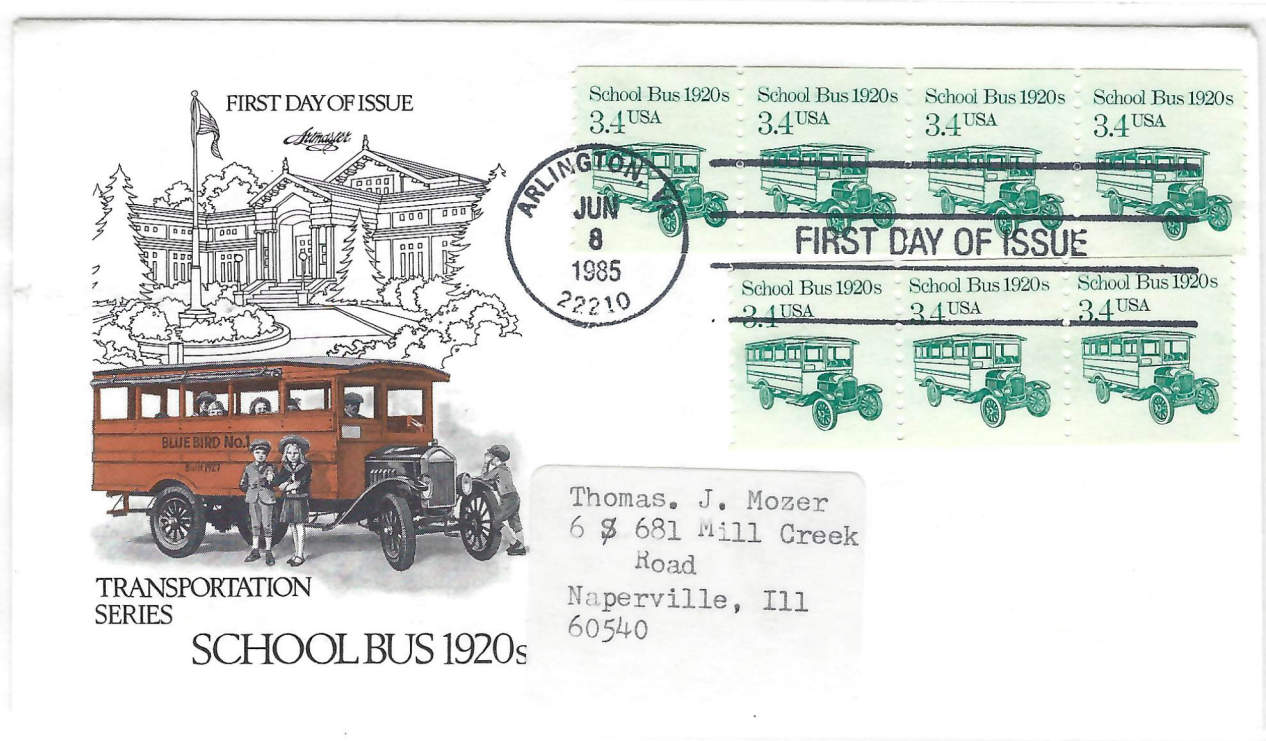
Autobusy na poštovní známce ve světě

USA, Kuba

Nyní se přesuneme na jiný kontinent, a to do USA a na Kubu.

Kuba vydala v roce 2007 sérii poštovních známek, která zachycuje již moderní typy autobusů.

USA vydaly ke 65 letům zavedení školních autobusů FDC, kde je frankatura s vyobrazeným školním autobusem 1920s, hodnotou známky 3,4 USA a v levém spodním rohu je vyobrazený stejný typ historického školního autobusu.

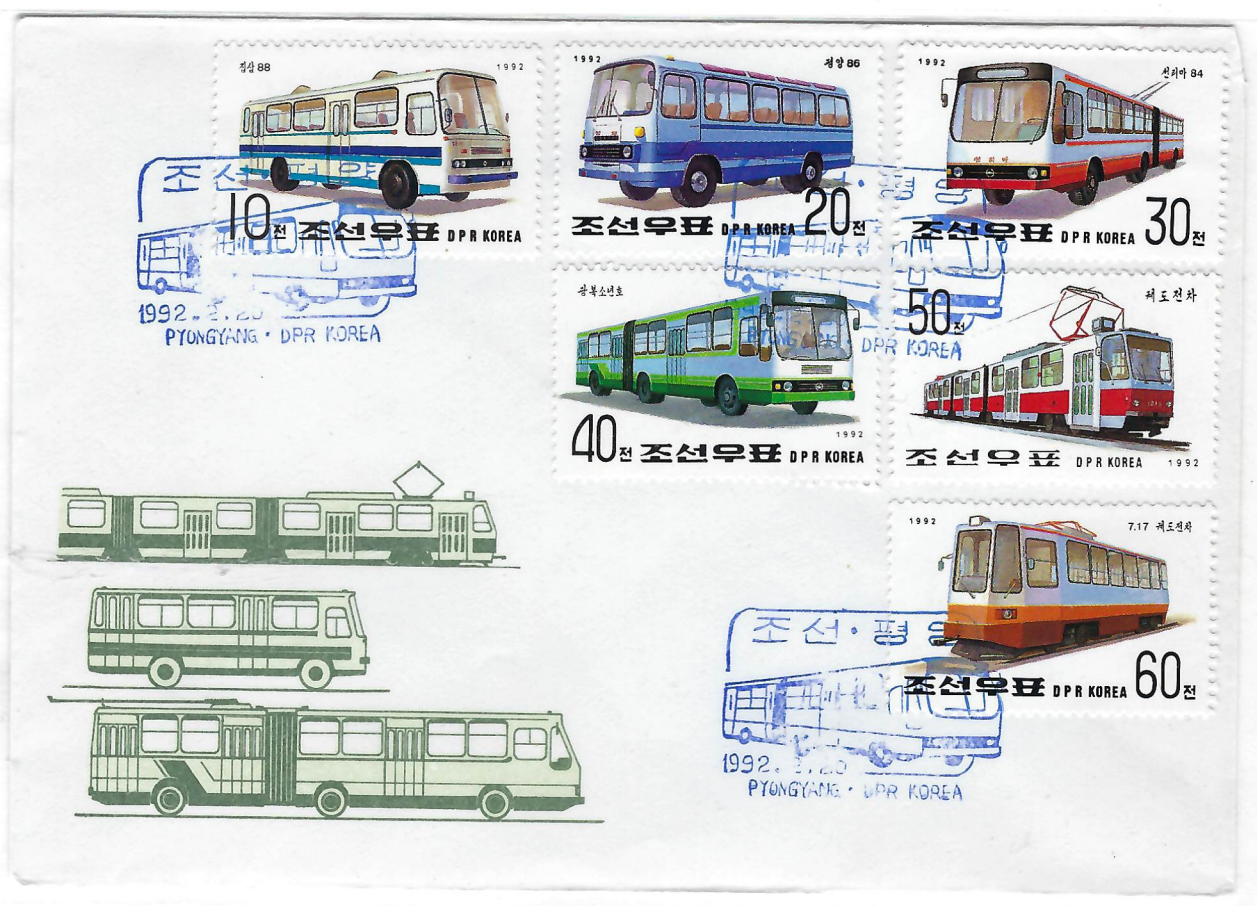

Autobusy na poštovní známce ve světě

Severní Korea

Severní Korea vydala v roce 1992 sérii poštovních známek věnovanou veřejné hromadné dopravě.

K této příležitosti byla vydána i obálka s frankaturou všech těchto poštovních známek v sérii a doplněná vlastním příležitostným razítkem s vyobrazeným kloubovým autobusem stejným, jako je na poštovní známce s hodnotou 40 a v zelené barvě. V levém spodním rohu jsou vyobrazeny tramvaj, **autobus** a trolejbus. Nás samozřejmě zajímá v této chvíli jen autobus.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Čína

Čína vydala v roce 2022 sérii známek s vyobrazeným autobusem, a to jednak kloubovým autobusem na aršíku a pak v archu, kde je autobus v tzv. krátkém provedení, k 70 letům provozu společnosti Transmac v Macau.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Bosna a Hercegovina, Izrael, Guinea

Uvedené státy také vydaly poštovní známky s tematikou autobusu, a to v hezkých sériích, které Vám návštěvníkům tímto představuji:

Izrael

Guinea

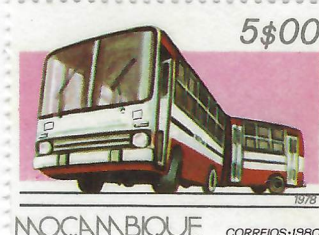
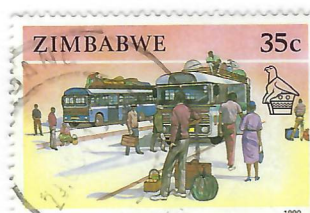
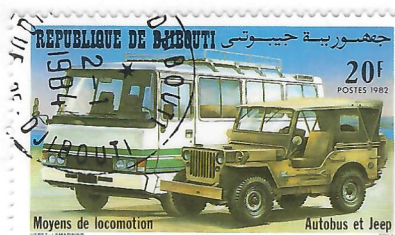
Bosna a Hercegovina

Autobusy na poštovní známce ve světě

Alandy, Faerské ostrovy, Saint Lucia, Indie, Zimbabwe, Mozambik, Džibutská republika, SAAR (Sársko), Irsko

Výše uvedené oblasti a státy taktéž vydaly známky s vyobrazeným autobusem, ale u některých (Sársko, Saint Lucia, Džibutská republika atd.) můžeme polemizovat, zda mají rozvinuté poštovníctví, a tedy jsou známkovými zeměmi či nikoliv. Ať je pravda jakákoliv, poštovní známky s vyobrazenými autobusy rozšiřují různorodost vyobrazení těchto krásných vozidel.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Jersey Island

Jersey Island je největší a nejižnější ostrov Normanských ostrovů. Leží v Lamanšském průlivu mezi pobřežím Británie a Francie a je 22 kilometrů vzdálený od poloostrova Cotentin v Normandii a asi 161 km jižně od pobřeží Velké Británie. Jedná se o závislé území britské koruny. Jedná se o samosprávné řízení s vlastním finančním, právním a soudním systémem a s právem na sebeurčení. Tolik stručný popis Jersey Island. Pokud se ptáme, zda jsou zde poštovní služby, pak odpověď zní ano, **Jersey Post** zde nabízí poštovní služby a vydává i poštovní známky.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Maltská republika

Maltská republika je ostrovní země ve Středozezemním moři přináležející k Evropě. Jde o nejmenší členskou zemi Evropské unie. Strategická poloha Malty ve Středozezemním moři z ní udělala důležitý obchodní uzel. Nezávislost na Británii získala v roce 1964, ale je stále členem Commonwealthu (volné sdružení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a jeho bývalých dominií a kolonií).

V Maltské republice působí **Malta Post**, která poskytuje poštovní služby. Malta Post plc je částečně privatizována od 31.1.2002, když vláda prodala 35% podílu ve společnosti.

Malta Post vydává poštovní známky a ty, které vyobrazují autobusy, jsou v krásných sériích.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Maltská republika

Malta Post nejprve nechala tisknout poštovní známky u místní společnosti Printex Limited, ale počátkem roku 1999 začala poštovní známky tisknout německá společnost Bundesdruckerei. Nicméně v roce 2004 se Malta Post vrátila k místní společnosti Printex Limited, která dosud tiskne maltské poštovní známky. Od té doby se počet vydaných poštovních známek zvyšuje a nejčastěji se používají malby nebo fotografie témat na známkách. Grafické návrhy navrhuje i samotná Malta Post.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Ostrov Man

Ostrov Man (Isle of Man) je samosprávná britská korunní závislost v Irském moři mezi Velkou Británií a Irskem. Vláda Spojeného království je zodpovědná za vojenskou obranu a zastupuje Ostrov Man v zahraničí.

Na tomto ostrově funguje Isle of Man Post Office, která dříve používala název Isle of Man Post, od 5.7.1973 a provozuje poštovní služby, doručovací služby, poštovní přepážkové služby, filatelistické služby a doplňkové poštovní služby.

Známky označené jménem Isle of Man byly poprvé vydány v roce 1971. Od roku 1973 jsou na ostrově platné pouze manské poštovní známky a tyto poštovní známky neplatí pro poštovné ve Spojeném království ani jinde.

Pojďme se nyní společně podívat na poštovní známky Isle of Man s tématem autobus.

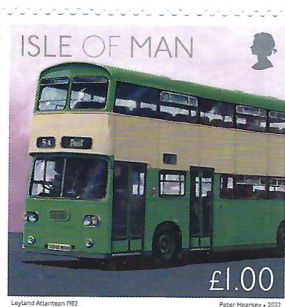
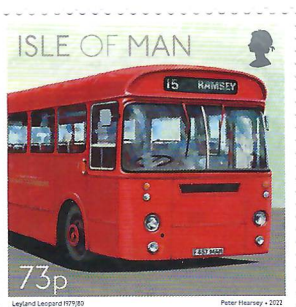
V roce 2019 byla vydána série poštovních známek s vyobrazenými typy autobusů, které se na Ostrově Man provozovaly.

Autobusy na poštovní známce ve světě

Ostrov Man

Při odesílání pošty na ostrov odjinud se s ostrovem Man zachází, jako by byl součástí Spojeného království a pošta ze Spojeného království je nadále účtována podle vnitrostátních sazeb Royal Mail's UK.

ISLE OF MAN POST OFFICE OFFICIAL FIRST DAY COVER

Double-decker na poštovní známce

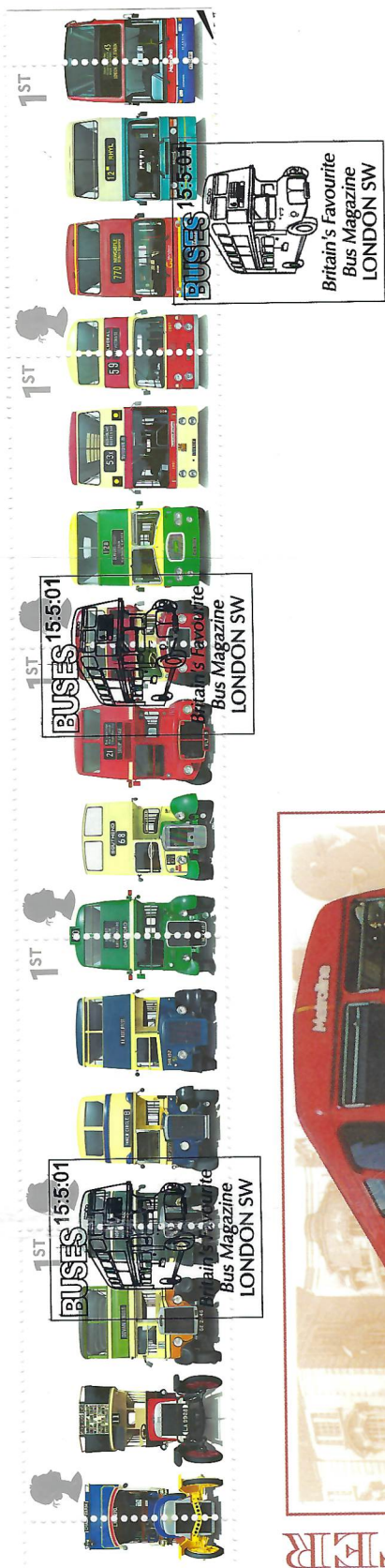
Double-decker, neboli dvoupodlažní autobus (také patrový) je autobus, který má dvě podlaží (odtud jeho označení). Nejvíce je využíván ve Velké Británii a červený double-decker je symbolem Londýna.

70. výročí double-deckerů ve Velké Británii, vydáno 15.5.2001 nejen jako pás poštovních známek, ale také jako aršík. Zajímavostí je, že perforace je vedena přes některé autobusy a není to chyba, ale záměr. Jsou zde vyobrazeny jednak historické double-deckery značky Leyland až po Routemaster.

Double-decker na poštovní známce

Britské double-deckery

ROUTEMASTER No 8 LONDON'S HOP ON-HOP OFF BUSES

Carlynton

internetstamps.co.uk, Church House, Sandgate Road, Folkestone, CT20 2BY

FDC obálka, vydaná 15.5.2001 k 70 letům provozování double-deckerů ve Velké Británii s nalepeným pásem poštovních známek vyobrazujících historii double-deckerů v Británii, dále obrázkem Routemasteru – typickou značkou londýnských double-deckerů v červené barvě a opatřené příležitostným razítkem, kde je opět vyobrazený patrový autobus.

Double-decker na poštovní známce

S vyobrazením patrového autobusu se můžeme setkat na poštovních známkách vydávaných nejenom Královskou poštou, ale i vydávaných jinými státy. Motiv patrového autobusu může být jednak fotografie reálného autobusu, dále jako symbolika Londýna, případně i jako hračka pro děti.

Royal Mail, 350 let poskytování služeb – v pozadí symbol Londýna – červený double-decker; vydáno v roce 1985

Royal mail, 65 let patrového omnibusu (1938), vyobrazení patrového Autobusu v podobě dětské hračky, vydáno 18.9.2003

Guernsey, součástí série poštovních známek s tématikou Christmas, patrový autobus vyobrazený jako dětská hračka, vydáno 10.11.1998

Německo, série poštovních známek s tématem veřejné dopravy a vyobrazením, mimo jiného, double-deckeru, vydáno 29.8.1997

Double-decker na poštovní známce

Ostrov Man

Na předcházejících listech exponátu jsem již o ostrovu Man psala a tak již víme, že na tomto ostrově provozuje poštovní služby firma Isle of Man Post Office. Pojdme se nyní podívat na vydané poštovní známky s názvem Isle of Man a s tématikou patrových autobusů, neboli double-deckerů.

Isle of Man, série poštovních známek s tématem autobusy, ve které jsou jednak autobusy „nepatrové“ a současně i double-deckery, tedy patrové autobusy, vydáno 29.1.2019

Isle of Man, série poštovních známek s tématem autobusy, rohové, s tématem patrových autobusů, vydáno 30.12.2022

Double-decker na poštovní známce

Jersey, Portugalsko, Republika Burundi, Republika Severní Makedonie

Double-decker se vyskytuje i na poštovních známkách dalších států, zde předkládám vyobrazení patrových autobusů v Jersey, Portugalsku, republice Burundi a v Republice Severní Makedonie.

Jersey, sada známek dopravních autobusů, kde jsou zastoupeny double-deckery, vydáno v roce 1998.

Portugalsko, dne 9.2.2009 vydána série dvou poštovních známek s vyobrazeními autobusy s tím, že jeden z nich zobrazuje londýnský patrový autobus Routemaster.

Republika Burundi vydala v roce 2012 sérii poštovních známek s vyobrazeními autobusy a na jedné z nich je double-decker a jedná se o typ autobusu „Bristol“ z roku 1954.

Severní Makedonie vydala dne 19.4.2022 poštovní známku s historickou fotografií patrového autobusu

SIONIT - AUTOBUSĚT E

Double-decker na poštovní známce

Německo

Patrové autobusy, neboli double-deckery, nejezdily jenom ve Velké Británii, potažmo v Londýně, ale jezdily i v jiných státech.

Německo vydalo v roce 1973 sérii poštovních známek s vyobrazenými autobusy, a to i patrovými.

Německo, obálka prošlá poštou, frankována poštovní známkou s vyobrazeným patrovým autobusem a jinou známkou, razítko 27.2.1990.

Double-decker na poštovní známce

Irsko, Irák

Mezi další země, které vydaly poštovní známky s vyobrazeným double-deckerem, se řadí i Irsko a Irák.

Irsko vydalo v roce 1993 aršík poštovních známek s vyobrazenými irskými autobusy a jedním z nich je i patrový autobus Leyland Titan.

Irák vydal v roce 2017 aršík poštovních známek, na kterém jsou vyobrazeny 4 autobusy, a z toho tři patrové, provozované v letech 1956, 1976 a 2013.

Double-decker na poštovní známce

Rwanda – ilegální poštovní známky

Do této chvíle jsme si ukazovali poštovní známky s tematikou autobus nebo double-decker, které jsou evidované v různých katalozích světa jako poštovní známky vydané poštovními úřady, akceptovatelné a použitelné pro úhradu poštovného. Pak máme státy, které nemají fungující poštovní služby a přesto vydávají známky, které jsou většinou na pohled hezké a mnohdy i sběratelsky lákavé.

Rwanda, ilegální vydání aršíku známek s vyobrazenými patrovými autobusy, vydáno v roce 2000, jako ilegální známky popsáno a evidováno v Colnet Online katalogu pro Rwandské nelegální známky, oběžník č 363.

Poštovní služby

Poštovní autobusy na známce

Rozsáhlost této části tématu exponátu je zřejmá a již nyní zakládá další možnosti zaměření exponátu, případně jeho rozšíření. Pro mě je to výzva shánět se po dalším filatelistickém materiálu, kterým by se toto téma dalo rozšířit.

V této části exponátu se budu věnovat nejprve poštovním autobusům vyobrazeným na poštovních známkách, následovat bude část věnovaná razítkům, nejčastěji příležitostným, s vyobrazenými autobusy, ve třetí části se věnuji razítkům na dopisnicích s označením „Autopošta“ a v poslední, čtvrté části, ukážu doklady používané pro poštovní provoz ve vazbě na autobusy.

Vydávání tématu poštovníctví na poštovních známkách téměř vždy, co je mi dosud známo, souviselo s výročím poštovní služeb v dané zemi.

Maďarsko vydalo v roce 2017 aršík šesti poštovních známek, zobrazujících historii poštovníctví (koňský povoz, tříkolka, kolo, motocykl, minibus a dodávka) ke 150 letům fungování maďarské pošty.

Poštovní služby

Poštovní autobusy na známce

Ve Švýcarsku se služba **PostAuto** vyvinula jako motorizovaný nástupce dostavníků, které dříve Švýcarsku převážely cestující a poštu, přičemž švýcarská pošta zajišťovala přepravu cestujících i pošty poštovními autobusy.

Ačkoli tato kombinace byla v předchozích desetiletích samozřejmá, ke konci dvacátého století, kdy se postupně oddělila přeprava zásilek od veřejné dopravy, se potřeby obou těchto služeb rozešly. Toto rozdělení se stalo oficiální přeměnou společnosti PostAuto na samostatnou dceřinou společnost švýcarské pošty v únoru 2005.

Autobusy provozované společností PostAuto jsou švýcarskou ikonou s charakteristickým žlutým lakováním a třítónovou houkačkou. Společnost používá jako logo obrázek poštovního rohu.

Dne 16.5.1949 byla vydána známka s poštovním autobusem a vlekem, a to ke 100 letům poštovních služeb ve Švýcarsku

Dne 5.9.1937 byla vydána poštovní známka s vyobrazeným mobilním poštovním autobusem s přepážkami

Poštovní služby

Poštovní autobusy na známce

V roce 1999 byla v **Rakousku** založena společnost Österreichische Post Aktiengesellschaft, která poskytuje poštovní služby. Je přímým právním nástupcem obchodních jednotek Gelbe Post a Postautodienst bývalé rakouské poštovní a telegrafní správy.

Historie poštovníctví, a tedy i poštovních služeb, sahá daleko do minulosti, do roku 1850.

Rakousko vydalo několik poštovních známek, které se vyobrazením věnují poštovním službám. Ke 150 letům poštovního úřadu byl vydán aršík s vyobrazením historického vývoje doručování poštovních zásilek.

WIENER INTERNATIONALE POSTWERTZEICHEN AUSSTELLUNG 30. 5. – 4. 6. 2000

Poštovní služby

Poštovní autobusy na známce

Gibraltar je zámořské území Spojeného království.

Gibraltar vydává svoje vlastní mince, bankovky a známky, ale lez platit i britskou librou. Obdobné to je i s placením poštovního – lze používat jednak britské poštovní známky, jednak vydané na Gibraltar.

V roce 2013 byla vydána série poštovních známek Gibraltar s vyobrazením poštovních dopravních prostředků.

Poštovní služby

Poštovní autobusy na známce

Mongolsko vydalo v roce 1974 dvě poštovní známky ke 100 letům Světové poštovní unie.

Rumunsko, Jugoslávie jsou další země, které k nastalému výročí – **Jugoslávie** k 80 letům poštovních služeb (1903 – 1983) – vydaly známky s vyobrazením vztahujícím se k tématu poštovních služeb.

Poštovní služby

Poštovní autobusy na známce

Poštovní známky a poštovní historie **Komorských ostrovů** byla za období kolonizace spojena s Francií.

Po referendech z roku 1974 komorský parlament odhlasoval dne 5.7.1975 nezávislost.

V letech 1976 až 1977, za prezidenta Aliho Soiliha, filatelistické emise prodělaly obrovský rozmach – během těchto dvou let země vydala více známek než za všechna léta Komorského souostroví (1946 – 1975). Většina takto vydaných známek se netýkala místních témat, ale novým tématům, která zahrnovala průzkum vesmíru, zimní olympijské hry apod.

V roce 2008 byl vydán aršík poštovních známek s tématem poštovních vozidel pro přepravu zásilek i cestujících.

Poštovní služby

Poštovní autobusy na známce

Poštovní služby v České republice mají bohatou tradici a historii. V českých zemích začal rozvoj poštovníctví s nástupem Habsburků. Regulérní pošta, organizovaná doprava zpráv na dnešním území České republiky je spojena s volbou Ferdinanda I. za českého krále a vznikla v roce 1526. V té době se poštovní zásilky dopravovaly dostavníky. Další rozvoj pošty byl za vlády Karla IV., kdy přešla do státní správy. Dne 13.5.1908 byl zahájen provoz dvou poštovních autobusových linek s dopravou osob, a to z Pardubic do lázní Bohdaneč a z Pardubic přes Sezemice do Holic.

Dne 12.9.2008 u příležitosti 100. výročí zahájení poštovních linek, byla vydána poštovní známka společně s Rakouskem, vyobrazující dostavník scestujícími a spěšnou poštou (1750).

Poštovní služby

Poštovní autobusy na známce

Tzv. veřejné poštovní operátoři, v České republice je to Česká pošta, jsou sdruženi ve **Světové poštovní unii (U.P.U.)**. Světová poštovní unie byla založen dne 9.10.1874 v Bernu ve Švýcarsku původně jako tzv. Generální poštovní unie.

Její hlavním cílem bylo a stále je zabezpečit rozvoj mezinárodního poštovního spojení a sjednocovat podmínky pro mezinárodní poštovní přepravu.

Obálka prošlá poštou je o frankována poštovní známkou vydanou dne 9.10.1974 ke 100 letům Světové poštovní unie (U.P.U.). Odeslána byla 23.9.1977 ze Zlatých Hor v Jeseníkách doporučenou poštou do Plzně.

Poštovní služby

Příležitostné poštovní razítko s vyobrazením autobusem

Příležitostné razítko, jak již samotný název říká, jedná se o razítko k příležitostnému znehodnocení poštovní známky, a to razítko k tomuto účelu vyrobené a jednorázově použité. Toto razítko se pak používá u příležitostné poštovní přepážky zřízené k dané příležitosti, eventuálně je k tomuto účelu zřízena poštovní schránka. Poštovní příležitostná přepážka se může nacházet na místně příslušném poštovním úřadě nebo jsou zřizovány dočasné přepážky v místě konání akce.

S příležitostnými razítky se setkáváme již od konce 19. století a dnes jsou oblíbeným produktem poštovních správ z vlastní iniciativy nebo na zakázku.

Dopis, odeslaný dne 5.8.1933 z Leipzig firmou Reichsverband Deutscher Auto-Ferntransport-Unternehmer E.V. sídlící v Leipzig, s otiskem příležitostného razítka s vyobrazením autobusu a v textu je uvedeno „Kraftpost“, což je označení pro kombinovanou osobní a poštovní dopravu v poštovních autobusech.

Poštovní služby

Příležitostné poštovní razítko s vyobrazeným autobusem

Obálka odeslaná dne 31.5.1957 z Haarlemu, Nederland se strojovým příležitostným razítkem zobrazujícím POSTBUS 514

Obálka odeslaná dne 12.1.1971 ze Stuttgartu do Brna se strojovým příležitostným razítkem zobrazujícím autobus Mercedes Benz